

BESLUT "NATURRESERVAT GRANSJÖBERGET": 2002-03-25

- utökning av reservatet

SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT GRANSJÖBERGET": 2002-03-25

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN
Miljövårdsenheten
Torbjörn Rynéus

BESLUT: 2002-03-25

DNR: 511-1281-02

UTÖKNING AV GRANSJÖBERGETS NATURRESERVAT I VANSBRO KOMMUN

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § i miljöbalken att utöka Gransjöbergets naturreservat med det skifte av fastigheten Sörombäcken 17:5 som anges på beslutskartan och som nyligen sammanlagts med reservatsfastigheten Äppelbo 1:3. Därmed utökas reservatet med drygt 7 ha till 109 ha med den utsträckning som framgår av beslutskartan.

Länsstyrelsen beslutar vidare att det gamla beslutet från 1998 om bildande av Gransjöbergets naturreservat på fastigheten Äppelbo 1:3 skall upphöra att gälla och ersättas av det nya reservatsbeslutet vid samma tidpunkt som detta vinner laga kraft.

Länsstyrelsen fastställer också bifogad skötselplan för reservatets långsiktiga skötsel med Länsstyrelsen i Dalarna som naturvårdsförvaltare.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med hela Gransjöbergets naturreservat är Att, i linje med det nationella målet om levande skogar, bevara biologisk mångfald och områden med värdefulla naturmiljöer och friluftslivsvärden genom att

- bevara skogen på Gransjöberget och bergssluttningarna inklusive områdets växtoch djurliv i naturlig utveckling samtidigt som möjligheterna till fäboddrift och eventuell naturvårds-

- bränning inte inskränks,
- underlätta möjligheterna till friluftsliv och naturupplevelser i höglänt skogsnatur utan skogsbruk men med viss gammal påverkan av både fäbodbruk och skogsbruk,
 - i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom

- att området lämnas till fri utveckling,
- information och stigunderhåll.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning skall följande föreskrifter gälla inom Gransjöbergets naturreservat

A. INSKRÄNKNINGAR MED STÖD AV 7 KAP 5 § I MILJÖBALKEN I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Det är förbjudet att

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka eller utföra skogsvårdande åtgärd, upparbeta, ta bort eller skada dött träd eller vindfälle,
3. gödsla eller använda bekämpningsmedel,
4. framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag gäller för uttransport av fälld älg med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
5. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, radio-mast eller annan anläggning,
6. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare,
7. elda annat än medhavd ved eller torra kvistar från levande träd eller marken.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet, för att tillgodose syftet med reservatet eller för normalt underhåll av ledningar och ledningsgator.

När fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten omfattas de av föreskrifterna för allmänheten under punkt C.

Punkt A2 och A3 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till reservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reser-

vatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. FASTIGHETSÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT FÖRPLIKTAS MED STÖD AV 7 KAP 6 § I MILJÖBALKEN ATT TÅLA FÖLJANDE INTRÅNG

1. utmärkning av reservatet, underhåll av vandringsleder och uppsättning av informationstavlor,
2. naturvårdsbränning och annan skötsel i enlighet med skötselplanen,
3. undersökningar i samband med forskning, dokumentation och uppföljning.

C. INSKRÄNKNINGAR MED STÖD AV 7 KAP 30 § I MILJÖBALKEN I ALLMÄNHETENS RÄTT

1. skada växande eller döda träd och buskar, gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedsvampar annat än marginellt för artbestämning,
2. leta insekter och andra djur genom att fläka bort bark,
3. elda annat än medhavd ved eller torra kvistar från levande träd eller marken,
4. framföra motordrivet fordon, t.ex.,
5. klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet.

BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH SKÄLEN FÖR BESLUTET

Värden för biologisk mångfald

Skogen på Gransjöberget, med toppen på 552,6 m, blev kvar oavverkad när trakten i övrigt avverkades i stor omfattning. Nu domineras sluttningarna av granskog med träd av mycket olika ålder och kondition. Granar med mer än 300 år på nacken förekommer och träd med toppbrott är mycket vanligt. Inslaget av gamla rönnar är viktigt liksom de talldominerade partierna och stråken av myrar. I kombination med det humida klimatet och fuktiga, bitvis översilade sluttningar skapar det förutsättningar för en rik biologisk mångfald. Här förekommer arter som långt broktagel, norsk näverlav, lunglav, gräddticka, doftskinn, vågig sidenmossa och spindelblomster. Halva berget avvattnas via Svartälven till Vänern och andra halvan via Granån och Västerdalälven till Östersjön.

Värden för friluftslivet

Gransjöbergets naturskog, en riktig skog med all sin variation, kan ge besökaren rika upplevelser. Det kan spådas på med de vida vyerna från toppen på 552 meters höjd och ovan bergbranten i den utökade delen av reservatet. Spåren från gammal fäbodbebyggelse är däremot inte nu lätta att upptäcka.

Internationell klassning

Gransjöbergets naturreservat förutom den nu aktuella utökningen har av regeringen utpekats att ingå Natura 2000, som är EU:s nätverk av särskilda bevarandeområden.

Regional klassning

I länets naturvårdsprogram har Gransjöberget fått högsta naturvärde.

Skyddsform

Utan att bilda naturreservat är det framför allt skogsbruk som skulle ha kunnat hota Gransjöbergets naturvärden och av Natura 2000-område.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Beslutet om naturreservat för det område av Gransjöberget som blev fastigheten Äppelbo 1:3 togs i december 1998 av Länsstyrelsens styrelse. Finansieringen av det markförvärvet delades mellan Naturvårdsverket och EU:s miljöfond Life. Utökningen nu var planerad redan från början men togs inte med i beslutet då i avvaktan på ett nu genomfört markbyte.

Vid remissen har inga invändningar mot utökningen av reservatet framförts.

ÖVRIGT

Utökningen av reservatet bekostas av Naturvårdsverkets anslag för att bilda naturreservat.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, formulär 6.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Inger Eriksson och ledamöterna Bengt Andersson, Jonas Carlgren, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Eva Kungsmark, Elisabeth Lindén-Brandt, Ulla Lindvall, Lennart Sacredeus, Roger Stål, Ann-Britt Åsebol och Birgitta Örjas.

I den slutliga handläggningen deltog även Ewa Lövgren tf länsråd, Birger Hagland livsmiljöenheten, Gunilla Garbergs rättsenheten, Jack Zinderland kulturmiljöenheten, Per-Erik Sandberg och Torbjörn Rynéus, miljövårdsenheten.

Inger Eriksson

Torbjörn Rynéus

Bilagor:

Översiktskarta

Beslutskarta

Skötselplan

Överklagningsformulär (till de som får beslutet gm delgivning)

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

SKÖTSELPLAN
2002-03-25 511-1281-02

SKÖTSELPLAN FÖR GRANSJÖBERGETS NATURRESERVAT I VANSBRO KOMMUN

INNEHÅLL

SYFTET MED RESERVATET

BESKRIVNING AV RESERVATET

Administrativa data

Markanvändning

Bevarandevärden

SKÖTSEL AV RESERVATET

Inledning

Skötselområde 1

Skötselområde 2

Friluftsliv

Tillsyn

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med hela Gransjöbergets naturreservat är att, i linje med det nationella målet om levande skogar, bevara biologisk mångfald och områden med värdefulla naturmiljöer och friluftslivsvärden genom att

- bevara skogen på Gransjöberget och bergssluttningarna inklusive områdets växt- och djurliv i naturlig utveckling samtidigt som möjligheterna till fåboddraft och eventuell naturvårdsbränning inte inskränks,
- underlätta möjligheterna till friluftsliv och naturupplevelser i höglänt skogsnatur, utan skogsbruk men med viss gammal påverkan av både fåbodbruk och skogsbruk,
- i den mån det inte strider mot bevarandet, ge möjligheter till vetenskaplig forskning.

Syftet ska nås genom
- att området lämnas till fri utveckling,
- information och stigunderhåll.

BESKRIVNING AV RESERVATETE

Administrativa data

Naturreservatet 20-02-144 Gransjöberget i Äppelbo socken, Vansbro kommun, Dalarnas län, tillhör den naturgeografiska regionen 30 a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanbo-reala skogsområden.

Berörda fastigheter är Äppelbo 1:3 dit också ett skifte av Sörombäcken 17:5 nyligen har reglerats.

Naturtyperna är barrskog 94 ha, myr 13 ha och hållmark 2 ha, vilket motsvarar habitatdirektivets naturtyper 7140 fattiga kärr och 9010 västlig taiga.

Markanvändning

I och med reservatsbildningen upphör skogsbruket och den enda formen av markanvändning blir naturvård, friluftsliv, jakt och ev fäbodbete.

Bevarandevärden

I första hand är bevarandevärdena knutna till skogens karaktär av sammanhängande oskött naturskog med alla de växter och djur inklusive rödlistade arter som har sin hemvist i skogen temporärt eller permanent. Särskilt viktigt vid Gransjöberget är höjdlägeskaraktären på vattendelaren mellan Göta älv och Dalälven samt bergslutningarna i alla väderstreck och det humida klimatet.

Myrarna, bergbranterna och utsiktspunkterna är viktiga inslag både som naturtyper och för besökarnas upplevelser i reservatet.

SKÖTSEL AV NATURRESERVAT

Inledning

De biologiska motiven för att motivera en aktiv skötsel i Gransjöbergets naturreservat är mycket små för den närmaste tioårsperioden. Det gäller även behovet av att följa upp att "gynnsam bevarandestatus" bibehålls eftersom skogen är inne i en fas där allt tyder på att naturvärdena och bevarandestatusen bara blir bättre och bättre för naturskogsarterna. Därför behöver inte detta naturreservat prioriteras för uppföljningar av gynnsam bevarandestatus.

Under kommande tioårsperioder kan frågan om naturvårdsbränning bli aktuell.

SKÖTSELOMRÅDE 1, all skogsmark i reservatet: Skog med fri utveckling (SF)

Beskrivning av området

Se ovan under bevarandevärden och beskrivningen i reservatsbeslutet.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Naturskog, som inte utesluter återupptaget fäbodbete.

Slitaget från besökare beräknas inte inverka negativt på området.

Skötsel mål och föreskrifter för skötseln

Skogen utvecklas stegvis alltmer mot naturskog. Skogen lämnas till fri utveckling. Endast en översiktlig årlig besiktning av området är motiverad. Skulle fäbodbete återupptas bör en studie av vegetationsutvecklingen påbörjas.

SKÖTSELOMRÅDE 2, Samtliga myrar: Våtmarksområde med fri utveckling (VF)

Beskrivning av området

Den stora myren SO om toppen ligger just över 500-metersnivån, därtill kommer några småmyrar.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

Opåverkade myrar.

Skötsel mål och föreskrifter för skötseln

Fri utveckling.

FRILUFTSLIV

Information

En informationstavla bör sättas upp endera vid fäbodarna där stigen in i reservatet börjar eller också nere vid den allmänna vägen. Väljs första placeringen bör det kompletteras med en hänvisningsskylt vid vägen. Gränsen för reservatet bör målas upp och en enkel informationsfolder utarbetas.

Parkeringsplatser

En liten parkeringsplats kan behöva anläggas nere vid allmänna vägen.

Vandringsstig

Vandringsstigen till toppen bör förlängas till en slinga som

också passerar utsiktspunkten ovan branten i öster. För att underlätta för besökare att hitta till reservatet bör en lämplig målning göras ända nere från allmänna vägen.

Gamla fäbodstugor

En rekognoscering bör genomföras för att undersöka förutsättningarna för enkla informationspunkter där fäbodstugor legat förr inom reservatet.

TILLSYN

Med tanke på den ringa skötsel som behövs för Gransjöbergets naturreservat torde två dagars årlig tillsyn i reservatet vara tillfyllest.
